

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl v senátě složeném z předsedy Mgr. Milana Procházky a soudců Mgr. Jana Čížka a Mgr. Karla Černína, Ph.D., ve věci

žalobce: **Děti Země – Klub za udržitelnou dopravu**, IČO: 67010041
sídlem Körnerova 219/2, Brno
zastoupený advokátkou JUDr. Petrou Humlíčkovou, Ph.D.
sídlem Vodičkova 704/36, Praha 1

proti
žalovanému: **Ministerstvo životního prostředí**
sídlem Vršovická 1442/65, Praha 10

za účasti osob zúčastněných na řízení:

1. **Česká republika - Ředitelství vodních cest ČR**, IČO: 67981801
sídlem nábr. L. Svobody 1222/12, Praha 1

zastoupená advokátem JUDr. Jindřichem Vítkem, Ph.D.
sídlem Anny Letenské 34/7, Praha 2

2. **město Hodonín**
sídlem Masarykovo nám. 53/1, Hodonín

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 7. 2. 2025, č.j. MZP/2024/240/2138,

takto:

I. Žaloba se zamítá.

- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.
- III. Osobám zúčastněným na řízení se náhrada nákladů řízení nepřiznává.

Odůvodnění:

Vymezení věci

1. Předmětem sporu v dané věci je otázka, zda byly splněny podmínky pro udělení výjimky ze základních podmínek ochrany zvláště chráněných druhů rostlin a živočichů podle § 56 zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění zákona č. 196/2024 Sb. (dále jen „ZOPK“; viz čl. XCV a čl. XIII bod 1 zákona č. 284/2021 Sb.) pro výstavbu záměru *rekreačního přístavu Hodonín* (dále též jen „záměr“).
2. Na základě oznámení první osoby zúčastněné na řízení (dále jen „žadatel“) vydal Krajský úřad Jihomoravského kraje (dále jen „krajský úřad“) souhlasné závazné stanovisko k posouzení vlivů provedení záměru na životní prostředí dne 8. 7. 2021, č. j. 99840/2021 (dále jen „souhlasné stanovisko EIA“). Záměrem je vybudování zcela nového rekreačního přístavu a související infrastruktury na jihovýchodním okraji města Hodonín, v k. ú. Hodonín, východně od ramene Staré Moravy. Záměr byl navržen ve dvou variantách B a C. Obě varianty zahrnují vybudování plavebního kanálu v nové stopě s vjezdem z řeky Moravy a využití prostoru jižní části Očovských luk k vytvoření přístavního bazénu (na pozemku p. č. 8514). Kapacita přístavu je v obou variantách 80 stání.

Dispozičně jsou obě varianty přístavu rozděleny na tři části:

- - vjezdový plavební kanál,
- - provozní a manipulační část,
- - stání plavidel

Vjezdový kanál je u obou variant veden přímo do zdrže jezu Hodonín, přístavní bazén je navržen v jižní části Očovských luk. U obou variant je navrhováno parkoviště pro 45 osobních vozidel pro návštěvníky a zázemí přístavu. Parkoviště je přístavní komunikací připojeno na stávající ulici Legionářů vedoucí podél Staré Moravy. Pro pěši je k dispozici souběžně vedený chodník.

3. Žadatel podal dne 15. 11. 2023 žádost o povolení výjimky ze základních podmínek ochrany zvláště chráněných druhů živočichů a rostlin podle § 56 ZOPK pro realizaci záměru ve variantě B. Krajský úřad žádosti vyhověl a výrokem I rozhodnutí ze dne 29. 2. 2024, č. j. JMK 251989/2024 (dále jen „prvostupňové rozhodnutí“), povolil podle § 56 odst. 1 a 7 (správně odst. 1 a 6 – změněno napadeným rozhodnutím) ZOPK výjimku ze základních podmínek ochrany ke škodlivým zásahům do přirozeného vývoje jedinců celkem 13 druhů zvláště chráněných živočichů a rostlin (*česnek hranatý, batolec duhový, čmelák, prskavec větší, střevlík Scheidlerův, svižník polní, mravenci rodu Formica, zlatohlávek tmavý, užovka obojková, veverka obecná, slepýš křehký, ropucha obecná a velevrub malířský*) a výrokem II povolil podle § 56 odst. 1 a 2 písm. c) a e) a odst. 7 [správně odst. 1 a 2 písm. c) a odst. 6 – změněno napadeným rozhodnutím] ZOPK výjimku ze základních podmínek ochrany ke škodlivým zásahům do přirozeného vývoje jedinců celkem 25 zvláště chráněných druhů živočichů, kteří jsou předmětem ochrany podle unijního práva (*lesák rumělkový, roháč obecný, ohniváček černočerný, modrásek bahenní, modrásek očkový, ledňáček říční, holub doupňák, strakapoud jižní, tůhýk obecný, slavík obecný, luňák hnědý, lejsek šedý, žluva hajní, netopýr vodní, netopýr vousatý/Brandtův, netopýr rezavý, netopýr hvízdavý, netopýr nejmenší,*

bobr evropský, veverub tupý, kuňka obecná, rosnička zelená, skokan zelený, skokan štíhlý a ještěrka obecná). Provádění škodlivých zásahů podmínil krajský úřad splněním 24 podmínek uvedených výroku III.

4. Žalovaný rozhodnutím označeným v záhlaví (dále též „napadené rozhodnutí“) změnil prvostupňové rozhodnutí tak, že nově doplnil 2 nové podmínky (číslované 25 a 26) provádění zásahu a dále upravil odkazy na relevantní ustanovení ZOPK. Ve zbývajících částech žalovaný prvostupňové rozhodnutí potvrdil.
5. Žalobce se žalobou podle části třetí, hlavy druhé, dílu prvního zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“) domáhá zrušení napadeného i prvostupňového rozhodnutí.

Obsah žaloby

6. Soud považuje za vhodné zmínit, že žaloba je svým obsahem relativně rozsáhlá, ale zároveň (i přes určitou vnitřní strukturu) poměrně nepřehledná. Žalobce sice člení text do částí a oddílů, víceméně ale v rámci jednotlivých žalobních bodů jen stále dokola (v různém pořadí) opakuje tytéž dílčí námitky a argumenty. K srozumitelnosti a přehlednosti žaloby nepřispívá ani nadměrné používání odrážek, číslování, různé forem zvýraznění textu (podtržení, ztučnění, kurzíva) anebo nedokončené věty. Text navíc obsahuje rozsáhlé citace z rozhodnutí správních orgánů a odkazy na předchozí podání žalobce, což také přispívá k jeho nepřehlednosti. Soud touto poznámkou nehodlá nikterak snižovat právní erudici žalobce a jeho právní zástupkyně, o níž vskutku nemá pochybnosti. Nejde-li ale o záměrnou procesní strategii, nelze nevidět, že v takto formulované žalobě může (ku škodě věci) podstata jednotlivých žalobních bodů velice snadno zaniknout, neboť je převrstvena sadou stále se opakujících a nepřehledně strukturovaných dílčích výtek a argumentů, v nichž se lze jen obtížně orientovat, natož se k nim vyjadřovat. Svým způsobem se tak nelze divit žalovanému, že při vypořádání obdobně formulovaného odvolání z této „pasti“ našel úniku tím způsobem, že reagoval pouze na podstatu uplatněných odvolacích námitek a nevyjadřoval se stále dokola k týmž argumentům a námitkám.
7. Soud v této souvislosti poznamenává, že není povinen reprodukovat celá rozsáhlá podání účastníků, popř. osob zúčastněných na řízení, a veškeré dílčí argumenty. Postačí shrnutí podstatných tvrzení stran a vysvětlení klíčových skutkových a právních závěrů, které umožní přezkum rozhodnutí [srov. náleze ze dne 12. 2. 2009, sp. zn. III. ÚS 989/08; obdobně též rozsudky Nejvyššího správního soudu (dále jen „NSS“) ze dne 29. 3. 2013, č. j. 8 Afs 41/2012-50, nebo ze dne 6. 6. 2013, č. j. 1 Afs 36/2013-30]. Soud tedy načrtne jen základní tematické okruhy žalobních bodů a ke konkrétním argumentům se vyjádří až v příslušné části odůvodnění.
8. Žalobce na úvod popsal základní skutkové okolnosti projednávané věci a postup při přípravě záměru. Popsal výsledky hodnocení EIA, strategické dokumenty týkající se rozvoje vodních cest (vládou neschválená *Koncepce vodní dopravy 2016-2023* zahrnující též v příloze č. 1 *Aktuální rozpis přípravy investičních akcí rozvoje infrastruktury vodních cest k 1. 9. 2016*) a na kontrolní zprávu Nejvyššího kontrolního úřadu č. 21/03 (*Peněžní prostředky státu a Evropské unie určené na podporu rekreační plavby z března 2022*). Dále také poukázal na množství soudních rozhodnutí i rozhodnutí žalovaného, která se týkala přezkumu rozhodnutí o výjimkách podle § 56 odst. 1 a 2 ZOPK v jiných věcech a na něž opakovaně v žalobě odkazuje.

9. Vlastní argumentaci pak žalobce strukturoval a soustředil do tří žalobních bodů, přičemž již jejich označení naznačuje, že jde veskrze jen o opakování téže argumentace v různých obměnách (1. K bodu 4. odvolání: *absence dokladů o doložení veřejného zájmu a jeho převahy či naléhavosti a doložení neexistence jiného uspokojivého řešení*; 2. K bodu 5. odvolání: *nesplnění ust. § 56 zákona č. 114/1992 Sb. o doložení veřejného zájmu a jeho převahy*; 3. K bodu 6. odvolání: *nesplnění ust. § 56 zákona č. 114/1992 Sb. o neprokázání převahy či naléhavosti veřejného zájmu na realizaci záměru*).
10. Podstatou žaloby je nesouhlas se závěrem správních orgánů o tom, že byly splněny podmínky pro udělení výjimek podle § 56 odst. 1 a 2 ZOPK. Rozhodnutí je podle žalobce nepřezkoumatelné, skutkový stav, ze kterého správní orgány vycházely, nemá oporu ve správním spise a rozhodnutí je nezákonné. Správní orgány si podle žalobce neopatřily relevantní podklady, které by přesvědčivě dokládaly existenci veřejného zájmu na výstavbě záměru, jeho převahu nad zájmy ochrany přírody a nezkoumaly existenci jiného upokojivého řešení. Žalovaný se nevypořádal s rozsáhlou argumentací žalobce v odvolání, což představuje porušení jeho procesních a hmotných práv. Napadené rozhodnutí je nepřezkoumatelné.
11. Žadatel neprokával existenci veřejného zájmu na výstavbě nového přístavu pro 80 soukromých lodí pro rekreaci se zázemím, parkovištěm pro 45 aut a přístupové silnice a jeho převahu nad zájmem ochrany dotčených zvláště chráněných druhů. Cílem je podle žalobce pouze uspokojit soukromé zájmy několika desítek či stovek osob za rok. Správní orgány pouze opsaly popis záměru a obecné důvody pro jeho realizaci. Chybí však přesvědčivá reakce na kritickou zprávu Nejvyššího kontrolního úřadu č. 21/03 (dále jen „zpráva NKÚ“) a důkazy o veřejných přínosech pro další rozvoj rekreace na řece Moravě a Baťově kanále.
12. Rezort dopravy si podle žalobce vytvořil seznam řady stavebních záměrů na Baťově kanálu za cca 1,5 mld. Kč, které chce žadatel a Povodí Moravy, s. p. realizovat, a to i bez schválené koncepce vodní dopravy. V případě rozvoje rekreační soukromé plavby (i na Baťově kanálu) chybějí přesvědčivé a podložené analýzy stávajícího stavu a prognózy o ekonomicky efektivním vynakládání veřejných prostředků a o přínosech těchto záměrů pro společnost, jak dokládá zpráva NKÚ, na niž žalobce poukazoval již v průběhu správního řízení. Dle této zprávy nebyla přesvědčivě doložena ekonomická efektivnost plánovaných staveb a nebyly věrohodně doloženy žádné společenské přínosy, což významně zpochybňuje údajný veřejný zájem realizovat tak obrovské množství stavebních záměrů. Žadatel, krajský úřad ani žalovaný nepředložili žádné přesvědčivé odborné podklady, které by závěry NKÚ vyvrátily.
13. Z obsahu spisu není podle žalobce zřejmé, který doklad prokazuje veřejný zájem na ochraně veřejné bezpečnosti (existenci vysoké nehodovosti, úmrtí či vážných zranění), sociálních přínosů záměru, ekonomických přínosů záměru. Podle žalobce je irelevantní, že Baťův kanál v úseku Otrokovice – Rohatec je uveden v seznamu dopravně významných cest (příl. 2 zákona č. 114/1995 Sb., o vnitrozemské plavbě, ve znění pozdějších předpisů), že je v souladu územně plánovací dokumentací, že projekt prodloužení splavnosti vodních cest Otrokovice – Rohatec je předmětem mezinárodní spolupráce se Slovenskou republikou, i to, že bylo vydáno souhlasné závazné stanovisko EIA. Veřejný zájem nedokládá ani podaná žádost o vydání výjimky, existence žadatele, studie SUDOP PRAHA a.s. ani studie společnosti KROKEM s.r.o. Důvodem pro povolení výjimky není dále samotná existence Baťova kanálu, chybějící přístav v Hodoníně, zájem o veřejné zdraví a bezpečnost, sociální a ekonomický význam záměru. Za důkaz o veřejném zájmu nelze považovat ani politické dokumenty (Dopravní politika ČR do roku 2020, Dopravní sektorová strategie 2. fáze z

roku 2017 nebo Koncepce vodní dopravy 2016-2023). Ve spise nejsou přesvědčivé doklady o dosavadním stavu podnikání, o stavu nezaměstnanosti, o zkvalitnění soukromé rekreační plavby, o zajištění dopravní obslužnosti, o stavu cestovního ruchu, o zajištění propojení Baťova kanálu s řekou Moravou, o počtech vodáků, plavců, turistů a cyklistů a o stavu nehodovosti bez realizace záměru. Správní orgány navíc nedoložily neexistenci jiného uspokojivého řešení pro naplnění veřejného zájmu.

14. Podle žalobce je intenzita zájmu na vybudování záměru prakticky nulová, resp. nebyl prokázán, a proto nelze tvrdit, že převažuje nad zájmem na ochraně zvláště chráněných druhů. Správní orgány postupovaly v daném případě v rozporu se závěry mnoha rozhodnutí soudů i žalovaného ve věcech, které se týkaly vydání výjimek podle § 56 ZOPK včetně rozhodnutí, která se týkala záměrů na úpravu vodních cest či přístavů.

Vyjádření žalovaného

15. Žalovaný navrhl zamítnutí žaloby pro nedůvodnost. Žalobce argumentuje ryze formalisticky a nereaguje na odůvodnění napadeného rozhodnutí. Ochrana životního prostředí je nepochybně veřejným zájmem, stejně jako rozvoj vodní dopravy, v tomto konkrétním případě rekreační vodní cesty Baťův kanál. Přijetí zákona č. 114/1995 Sb., o vnitrozemské vodní plavbě, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o vnitrozemské vodní plavbě“) je nepochybně politickým a zákonodárným aktem, k realizaci tohoto veřejného zájmu pak stát zřizuje cestou Ředitelství vodních cest. Na krajské a municipální úrovni se tento zájem projevuje dlouholetou (i finanční) podporou, jež vyústila v založení obecně prospěšné společnosti Baťův kanál. Žalobce označuje tyto okolnosti za irelevantní, podle žalovaného však tvoří logickou konstrukci vedoucí k logickému závěru, že rozvoj Baťova kanálu je ve veřejném zájmu a za současné situace je třeba na jeho jižním konci vybudovat veřejný ochranný přístav mimo tok Moravy. V současné době zde žádný přístav není, pouze kapacitně nedostatečné přístaviště v toku Moravy, což je skutečnost obecně známá.
16. Záměrem budou dotčeny některé zvláště chráněné druhy, ovšem jak plyne ze závazného stanoviska EIA a biologického hodnocení, jde o přijatelný zásah. Dochovaný stav životního prostředí není absolutní hodnota. Veřejný zájem ochrany přírody nebude dotčen nadměrně (bude zachováno jeho jádro) a bude doplněn o veřejný zájem na rozvoji Baťova kanálu, jehož intenzita v daném případě převyšuje zájem na pouhém nedotčení současného stavu přírodního prostředí.
17. Připomínky závěrečné zprávy NKÚ, na něž poukazuje žalobce, jsou již neaktuální. Předmětem kontroly bylo navíc využívání finančních prostředků určených na podporu rekreační plavby. I kdyby snad byly prostředky v některém kontrolovaném případě užity nesprávně, nemůže to mít vliv na záměr vybudovat přístav v Hodoníně.

Vyjádření žadatele

18. Žadatel navrhuje zamítnutí žaloby. Má za to, že doložil splnění všech zákonem stanovených podmínek pro vydání výjimky, včetně existence převažujícího veřejného zájmu na realizaci záměru. Jeho existenci dokládá skutečnost, že záměr je součástí dopravně významné využívané vodní cesty vymezené zákonem o vnitrozemské vodní plavbě. Stát uznává její funkci v rámci dopravní infrastruktury, čímž dává najevo zájem na jejím využívání a i zákonodárce projevil vůli na jeho zachování a rozvoji. Baťův kanál je turistickým cílem a slouží pro rekreační plavbu, vodní turistiku a sportovní aktivity. Záměr je zanesený v

územně plánovací dokumentaci jako veřejně prospěšná stavba a představuje součást rozvoje vodní dopravy mezi Českou a Slovenskou republikou. Existenci veřejného zájmu dokládá též posudek týkající se ekonomických přínosů přístavu zpracovaný zhotovitelem SUDOP PRAHA a.s., a analýza dopadů vyplývajících z výstavby a provozu nového přístavu zpracovaná společností Krokem s.r.o. Záměr přispěje ke zvýšení návštěvnického potenciálu regionu, což s sebou nutně přináší vznik nových pracovních míst v důsledku rostoucí poptávky po službách v oblasti turistiky, pohostinství a volnočasových aktivit.

19. Širší podpora realizace záměru v souvislosti se sociálním a ekonomickým rozvojem oblasti je patrná i z vyjádření veřejných subjektů (obecně prospěšná společnost – Baťův kanál, vyjádření náměstka hejtmána Jihomoravského kraje, město Hodonín, zpráva Policie České republiky k plánovanému přístavu Hodonín, stanovisko Státní plavební správy – pobočka Přerov, stanovisko Ministerstva dopravy). Existence veřejného zájmu tak byla doložena konkrétními podklady, které se vztahují k záměru. Není zřejmé, z jakých dalších dokumentů či důkazních prostředků by měl být veřejný zájem ještě výrazněji dovozován, zejména když žalobce své tvrzení nijak nekonkretizuje.
20. Při hodnocení míry dotčení zájmů ochrany přírody a krajiny je nezbytné vyjít ze zpracovaného biologického hodnocení a ze závazného stanoviska k posouzení vlivů provedení záměru na životní prostředí ze dne 8.7.2021 (dále jen „Stanovisko EIA“). Podle biologického hodnocení lze za nejzávažnější považovat zásahy do ochrany čtyř chráněných druhů (*modrásek očkovaný a bahenní, bobr evropský a česnek brnatý*). Stanovené podmínky však míru zásahu omezují a nejde o nepřiměřený zásah. Zásahy do podmínek ostatních zvláště chráněných druhů jsou spíše méně významné, neboť mají dostatek vhodnějších biotopů v okolí a mají k území volnější vazbu. Podle biologického hodnocení i podle stanoviska EIA nejde o zásah nepřiměřený. V některých případech může mít záměr i pozitivní dopad. Žalobce intenzitu a skutečný rozsah zásahu záměrně zveličuje a zkresluje.
21. Podle žadatele stojí na jedné straně výrazný veřejný zájem na realizaci záměru, který převažuje nad zájmem ochrany přírody a krajiny. Jeho odkazy na mnohá rozhodnutí správních orgánů jsou nepřipadné, neboť pomíjí specifické okolnosti daných záměrů a míru zásahu do zájmu ochrany zvláště chráněných druhů. Každý jednotlivý případ je třeba hodnotit individuálně.
22. Neobstojí ani tvrzení, že se správní orgány nezabývaly existencí jiných uspokojivých řešení. S tím nelze souhlasit, neboť se touto otázkou se zabýval krajský úřad i žalovaný. Ze stanoviska EIA je zřejmé, že byly hodnoceny dvě varianty B a C, přičemž obě byly přijatelné. V řízení o výjimce podle § 56 ZOPK již není úkolem správních orgánů zkoumat všechny možné varianty, které byly třeba již vyloučeny stanoviskem EIA, nýbrž přijmout opatření vedoucí k minimalizaci zásahů do přírody a krajiny. Této povinnosti správní orgány dostaly.
23. Pokud jde o námitky týkající se zprávy NKÚ, žadatel uvedl, že se zabývá kontrolou využívání peněžních prostředků státu a Evropské unie, které byly určeny na podporu rekreační plavby a nikoli otázkou existence veřejného zájmu nezbytného pro získání výjimky podle § 56 ZOPK. Zaměřuje se výhradně na hospodárnost a efektivitu využívání veřejných prostředků, nikoli na hodnocení vlivů konkrétních projektů na životní prostředí. Argumentace touto zprávou je tak nepřipadná.

Podmínky řízení a rozsah soudního přezkumu

24. Soud ověřil, že žaloba byla podána včas, osobou k tomu oprávněnou, po vyčerpání řádných opravných prostředků a splňuje všechny formální náležitosti na ni kladené. Jde o žalobu věcně projednatelnou.
25. Soud vycházel při přezkumu žalobou napadeného rozhodnutí ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování žalovaného (§ 75 odst. 1 s. ř. s.). Napadené rozhodnutí přezkoumal v mezích uplatněných žalobních bodů, jimiž je vázán (§ 75 odst. 2 věta první s. ř. s.). Vady, k nimž by měl přihlídnout i bez námítky, soud neshledal.
26. Soud rozhodl ve věci samé bez jednání za splnění podmínek podle § 51 odst. 1 s. ř. s. Žalovaný vyjádřil výslovný souhlas s rozhodnutím věci bez jednání. Žalobce se k výzvě soudu, zda trvá na nařízení jednání, nevyjádřil. Soud má proto za to, že s projednáním a rozhodnutím věci bez jednání také souhlasí.
27. Soud projednal věc přednostně s ohledem na společenský význam projednávané věci a záměru. Zohlednil přitom též, že přednostně byla projednána i související věc sp. zn. 30 A 81/2024, a to zejména z důvodu nařízeného odkladného účinku.
28. Soud dospěl k závěru, že žaloba není důvodná.

Posouzení věci

29. Žalobce na různých místech žaloby namítá, že se žalovaný nevypořádal s jeho námitkami, nezabýval se posouzením některých skutkových okolností nebo že rozhodnutí je nedostatečně odůvodněné a nepřezkoumatelné. Soud tedy zdůrazňuje, že nepřezkoumatelnost představuje jednu z nejzávažnějších vad, kterou může být správní rozhodnutí zatíženo. Aby totiž bylo rozhodnutí přezkoumatelné, musí být z jeho odůvodnění zřejmé, jaký skutkový stav vzal správní orgán za rozhodný, jak uvažil o podstatných skutečnostech, jak posoudil věc po právní stránce, jak se vypořádal s uplatněnými námitkami a jak vlastně o věci rozhodl. Nepřezkoumatelnost pro nesrozumitelnosti nebo pro nedostatek důvodů je objektivní překážkou, která znemožňuje věcný přezkum napadeného rozhodnutí, neboť nelze zjistit jeho obsah nebo důvody, pro které bylo vydáno.
30. Nepřezkoumatelnost pro nedostatečné odůvodnění může vyvstat např. tehdy, opřel-li správní orgán rozhodovací důvody o skutečnosti v řízení nezjišťované, případně zjištěné v rozporu se zákonem (viz obdobně k rozhodovací činnosti správních soudů např. rozsudek NSS ze dne 4. 12. 2003, čj. 2 Ads 58/2003-75, č. 133/2004 Sb. NSS), nebo pokud zcela opomenul vypořádat s některou z podstatných námitek účastníků (viz např. rozsudky NSS ze dne 27. 6. 2007, čj. 3 As 4/2007-58, ze dne 18. 10. 2005, čj. 1 Afs 135/2004-73, č. 787/2006 Sb. NSS, či ze dne 8. 4. 2004, čj. 4 Azs 27/2004-74). Nepřezkoumatelnost však musí být vykládána ve svém skutečném smyslu, tj. jako nemožnost přezkoumat určité rozhodnutí pro skutečnou nemožnost zjistit samotný obsah nebo důvody, pro které bylo vydáno (srov. např. usnesení NSS ze dne 19. 2. 2008, čj. 7 Afs 212/2006-74). Není přípustné institut nepřezkoumatelnosti libovolně rozšiřovat a vztahovat jej i na situace, kdy se správní orgán podstatou námítky účastníka řízení řádně zabývá a vysvětlí, proč nepovažuje argumentaci účastníka za správnou, byť výslovně v odůvodnění rozhodnutí nereaguje na všechny myslitelné aspekty uplatněné námítky. Povinnost orgánů veřejné moci svá rozhodnutí řádně odůvodnit totiž nelze interpretovat jako požadavek na detailní odpověď na každé dílčí tvrzení nebo argument. Proto zpravidla postačuje, jsou-li vypořádány klíčové námitky

účastníka řízení (srov. rozsudek NSS ze dne 28. 5. 2009, čj. 9 Afs 70/2008-13), případně se lze spokojit, za podmínek tomu přiměřeného kontextu, i s odpovědí implicitní, což připouští i Ústavní soud (srov. např. usnesení Ústavního soudu ze dne 18. 11. 2011, sp. zn. II. ÚS 2774/09). O nepřezkoumatelnost nejde ani tehdy, pokud je námitka, kterou správní orgán pominul, pro posouzení věci zjevně irelevantní (srov. rozsudek NSS ze dne 29. 10. 2020, č. j. 1 Afs 68/2020-31).

31. V této souvislosti soud také připomíná, že na rozhodnutí správních orgánů obou stupňů je třeba v rámci soudního přezkumu nahlížet jako na jeden celek, tedy že se rozhodnutí mohou vzájemně argumentačně doplňovat v obou směrech (srov. rozsudky NSS ze dne 22. 7. 2008, č. j. 2 As 20/2008-73, a ze dne 31. 10. 2014, č. j. 6 As 161/2013-25). Mezery v odůvodnění rozhodnutí o odvolání, které by jinak způsobovaly jeho nepřezkoumatelnost, proto mohou zaplnit argumenty obsažené již v rozhodnutí prvního stupně a naopak. Soud konečně zdůrazňuje, že nepřezkoumatelnost není projevem nenaplněné subjektivní představy žalobce o tom, jak podrobně by mělo být rozhodnutí odůvodněno, ale objektivní překážkou, která brání přezkoumání napadeného rozhodnutí (srov. rozsudek NSS ze dne 28. 2. 2017, č. j. 3 Azs 69/2016-24).
32. V projednávané věci soud neshledal, že by napadené rozhodnutí žalovaného trpělo nepřezkoumatelností. Žalovaný v napadeném rozhodnutí věcně a jasně, byť v některých ohledech jen obecně a stručně, vyjádřil, proč má za to, že byly naplněny zákonné podmínky pro povolení výjimky z ochrany zvláště chráněných druhů rostlin a živočichů. Zabýval se přitom všemi klíčovými odvolacími námitkami, zdůvodnil své úvahy a předložil konkrétní ucelenou argumentaci oponující námitkám žalobkyně. Jak již soud výše naznačil, není na závadu, že se žalovaný zabýval pouze klíčovými žalobcovými námitkami, resp. jejich podstatou a nevyjádřil se ke všem myslitelným argumentům a tvrzením, které žalobce stále dokola opakoval v podaném odvolání. Z napadeného rozhodnutí je seznatelné, z jakých podkladů správní orgány vycházejí, jaké skutkové okolnosti považují za rozhodné pro zjištění skutkového stavu a jak věc posoudily po právní stránce. Soudu tak nic nebrání, aby zákonnost napadeného rozhodnutí meritorně přezkoumal.

Podmínky pro vydání výjimky

33. Jádrem sporu je především naplnění podmínek pro povolení výjimky dle § 56 odst. 1 a 2 ZOPK. Podle odstavce prvního platí, že *výjimky ze zákazů zvláště chráněných druhů rostlin a živočichů podle § 49 a 50 v případech, kdy jiný veřejný zájem převažuje nad zájmem ochrany přírody, nebo v zájmu ochrany přírody, povoluje na žádost toho, kdo zamýšlí uskutečnit škodlivý zásah, orgán ochrany přírody. U zvláště chráněných druhů rostlin a živočichů, které jsou předmětem ochrany podle práva Evropských společenství, lze výjimku podle věty první povolit jen tehdy, pokud je dán některý z důvodů uvedených v odstavci 2, neexistuje jiné uspokojivé řešení a povolovaná činnost neovlivní dosažení či udržení příznivého stavu druhu z hlediska ochrany.*
34. Dle § 56 odst. 2 ZOPK lze výjimku ze zákazů u zvláště chráněných druhů rostlin a živočichů povolit podle písm. c) *v zájmu veřejného zdraví nebo veřejné bezpečnosti nebo z jiných naléhavých důvodů převažujícího veřejného zájmu, včetně důvodů sociálního a ekonomického charakteru a důvodů s příznivými důsledky nesporného významu pro životní prostředí.*
35. Z dikce § 56 odst. 1 ZOPK plynou čtyři podmínky, na jejichž základě lze výjimku z ochrany zvláště chráněných druhů rostlin a živočichů udělit. Je třeba posoudit 1) existenci jiných naléhavých důvodů převažujícího veřejného zájmu, 2) převahu takto určeného jiného veřejného zájmu nad zájmem na ochranu přírody, 3) neexistenci jiného uspokojivého řešení,

a konečně 4), že provozované činnosti neovlivní dosažení či udržení příznivého stavu ohroženého druhu z hlediska jeho ochrany (srov. rozsudek NSS ze dne 12. 11. 2015, č. j. 10 As 2/2015-251).

36. Citované ustanovení přitom rozlišuje mezi druhy chráněnými českým vnitrostátním právem a druhy, které jsou předmětem ochrany podle unijního práva. Zatímco u běžných druhů postačuje k povolení výjimky prokázat existence jiného veřejného zájmu, který převažuje nad zájmem ochrany přírody, u druhů chráněných unijním právem jsou podmínky přísnější. Druhá věta § 56 odst. 1 ZOPK stanoví pro tyto druhy kumulativní podmínky, které představují transpozice unijních směrnic (srov. rozsudek Krajského soudu v Praze ze dne 3. 6. 2025, čj. 41 A 35/2023-80). U unijních zvláště chráněných druhů rostlin a živočichů tak lze výjimku povolit jen tehdy, pokud je dán některý z taxativních důvodů v § 56 odst. 2 ZOPK, neexistuje jiné uspokojivé řešení a povolovaná činnost neovlivní dosažení či udržení příznivého stavu druhu z hlediska ochrany. Uvedená distinkce se nicméně částečně stírá již tím, že naplnění třetí a čtvrté podmínky je třeba do určité míry sledovat i při vyvažování významu konfliktních zájmů podle podmínky druhé (tj. podle principů poměřování konfliktních zájmů). V jejím rámci se tak hodnotí i intenzita (míra škodlivosti) zásahu do ochrany zvláště chráněných druhů a potřebnost zvažovaného zásahu, tzn. že je třeba zohlednit i možné alternativy zasahující do zájmů ochrany přírody v menším rozsahu nebo intenzitě.
37. Na udělení výjimky dle § 56 zákona o ochraně přírody a krajiny není právní nárok (srov. rozsudky NSS ze dne 29. 7. 2004, čj. 7 A 139/2001-67, č. 379/2004 Sb. NSS, ze dne 12. 11. 2015, čj. 10 As 2/2015-251, ze dne 3. 5. 2022, čj. 1 As 347/2021-91). Udělení nebo neudělení výjimky je věcí správního uvážení orgánu ochrany přírody na základě posouzení kritérií stanovených zákonem. Správní orgán rozhodující o výjimce podle § 56 zákona o ochraně přírody a krajiny má poměrně značný prostor pro svoji úvahu o splnění podmínek podle citovaného ustanovení, které v sobě obsahuje kombinaci neurčitého právního pojmu a správního uvážení. Neurčitý právní pojem, zde vyjádřený jako „jiný veřejný zájem“ (§ 56 odst. 1), přitom nelze dostatečně přesně vymezit a jeho aplikace závisí na posouzení každého jednotlivého případu, byť zákon o ochraně přírody a krajiny zavádí určitou obecnou kategorizaci zájmů, pro které lze výjimku ze zákazu u zvláště chráněných živočichů a rostlin udělit (§ 56 odst. 2). Pouze v případě, že správní orgán shledá existenci veřejného zájmu, lze posoudit, zda tento zájem výrazně převažuje nad zájmem ochrany přírody a zda jsou splněny i další podmínky v podobě neexistence jiného uspokojivého řešení a udržení populace daného druhu v příznivém stavu z hlediska ochrany.
38. Dále je třeba zdůraznit, že důkazní břemeno k prokázání naplnění všech (včetně přísnějších unijních) podmínek nese výhradně žadatel, který musí předložit přesvědčivé podklady (rozsudek NSS ze dne 23. 8. 2012, čj. 9 As 30/2012-88). NSS opakovaně uvedl ve svých rozhodnutích (např. rozsudek ze dne 27. 10. 2011, čj. 6 As 17/2011-232), že posouzení shora uvedených podmínek je věcí volného hodnocení důkazů, resp. podkladů rozhodnutí podle § 50 odst. 4 správního řádu. Je tedy třeba zkoumat, zda žalobou napadené rozhodnutí obsahuje úvahu, na základě které správní orgán dospěl k závěru o nepovolení výjimky ze zákazů u zvláště chráněných druhů živočichů a rostlin a zda taková úvaha neodporuje obsahu spisu, skutkovým zjištěním a zásadám logického myšlení nebo není-li jinak vadná.
39. V projednávané věci se soud zaměřil na posouzení úvah orgánů ochrany přírody obou stupňů zachycených v odůvodnění napadeného a prvostupňového rozhodnutí, neboť soudní přezkum správních rozhodnutí je založen na kasačním principu. To znamená, že soud ve

správním soudnictvím je v případě důvodnosti žaloby oprávněn napadené rozhodnutí pouze zrušit a zavázat správní orgán svým právním názorem, nikoli nahradit jeho rozhodnutí, resp. domýšlet, dotvářet a zdůvodňovat úvahy správního orgánu. Správní orgány musí samy dostát povinnosti shromáždit relevantní podklady pro vlastní skutkové závěry a rozhodnutí dostatečně odůvodnit. Nedostatek podkladů rozhodnutí vydaného ve správním řízení nebo jeho nepřezkoumatelnost nemůže být dodatečně zhojena rozsáhlým dokazováním, případně zcela novým vysvětlením skutkových okolností a jejich právním rozbořem až v řízení o žalobě brojící proti napadenému rozhodnutí. To platí tím spíše v řízeních, kdy je předmětem soudního přezkumu rozhodnutí, jehož předmětem je výklad neurčitých právních pojmů nebo aplikace správního uvážení. Na druhou stranu to však neznamená, že by soud mohl pouze slepě přejímat závěry orgánů ochrany. Úkolem soudu je prověřit, zda jsou úvahy a závěry správních orgánů skutkově podložené, srozumitelné, logické a souladné s účelem a smyslem zákona. Přitom může zčásti vystoupit z použité argumentační linie správních orgánů, pokud jejich závěry a správní uvážení zcela nenahradí vlastními úvahami.

Veřejný zájem

40. Podstatou žalobních bodů je zpochybnění závěrů, které se týkají definování a poměřování veřejných zájmů. Na straně jedné jde o zájem na vybudování chráněného rekreačního přístavu v Hodoníně, který je součástí plánu rozvoje Baťova kanálu, a proti němu je na straně druhé postaven veřejný zájem na ochraně přírody a krajiny. Soud se tak primárně zaměřil na otázku, zda byl řádně doložen veřejný zájem na výstavbě záměru a pokud ano, zda převážil nad veřejným zájmem ochrany přírody a krajiny.
41. Soud má za užitečné alespoň rámcově popsat samotný záměr a skutkové okolnosti, které jsou pro posouzení věci klíčové. Plánovaný chráněný přístav má být součástí vodní cesty určené primárně pro turistické rekreační účely, která se souhrnně označuje jako tzv. Baťův kanál. Jeho trasa je vedena po řece Moravě a po dvou úsecích uměle vybudovaného kanálu. Jde o součást vodní cesty, která je označena jako dopravně významná v příloze 2 zákona č. 114/1995 Sb., o vnitrozemské plavbě, ve znění pozdějších předpisů [*vodní tok Moravy od ústí vodního toku Bečvy po soutok s vodním tokem Dyje, včetně průplavu Otrokovice - Rohatec (Baťův kanál)*]. V době vydání napadeného rozhodnutí byla rekreační plavba omezena v podstatě pouze na shora uvedený zákonem vymezený úsek. Plánuje se však (a aktuálně v době rozhodování soudu již realizuje) jeho prodloužení do Hodonína na jižním konci, a výhledově by se plavba i na severním konci měla protáhnout až do Kroměříže.
42. Přístav v Hodoníně má tedy poskytnout nezbytné zázemí pro turistické rekreační využití na jižním konci lodní cesty. Samotný přístav má být podle žádosti umístěn podle varianty B (dle hodnocení EIA), a to tak, že je vjezdovým kanálem napojený z pravého břehu řeky Moravy v lokalitě U Jezu nedaleko toku Staré Moravy. Přístavní bazén vytvoří prostor pro celoroční (krátkodobé i dlouhodobé) kotvení lodí (až 80 soukromých rekreačních plavidel) a pro poskytování servisních služeb, včetně odčerpání odpadů a bezpečného čerpání pohonných hmot. Dále záměr zahrnuje pozemní část, a to mj. provozní zázemí, policejní služebnu, přístupovou cestu a parkoviště až pro 45 vozidel.
43. Podle žádosti má záměr přispět k rozvoji rekreační vodní dopravy a rozvoji cestovního ruchu a k vybudování infrastruktury ke zkvalitnění plavebních podmínek, zajištění bezpečnosti plavby a provozování lodí a omezení vlivů dopravy na vodní tok a ekosystémy (zabránění škodám). Podstatnými přínosy z hlediska bezpečnosti je zřízení servisního centra, policejní služebny a zajištění bezpečného kotvení a ochrany plavidel za povodní.

44. Záměr nicméně naráží na skutečnost, že jeho vybudováním bude zasažen místní ekosystém v místě tzv. Očovského lesa, což je přilehlý lužní les na pravém břehu řeky Moravy, a přilehlé louky (Očovská louka), kde se vyskytují nebo mohou vyskytovat trvale či přechodně i zvláště chráněné druhy živočichů a rostlin uvedené ve výroku prvostupňového rozhodnutí. Jejich výskyt či možný výskyt byl popsán zejména v biologickém hodnocení autorizované osoby z října 2023 (Mgr. Mudra) a v dendrologickém průzkumu z října 2023 (Mgr. Jelínková).
45. Dříve, než soud rozvede vlastní úvahy k existenci veřejného zájmu, musí také vysvětlit, že v tomto případě dospěl k opačnému závěru než věci vedené pod sp. zn. 30 A 82/2024, jež se týká povolení výjimek pro záměr rozšíření přístavu ve Veselí nad Moravou s vybudováním přístupové komunikace. Oba tyto záměry mají mnoho shodných rysů a prvků v tom, že se nacházejí na řece Moravě (Baťově kanálu) a jde o přístavy primárně určené pro rekreační plavbu na Baťově kanálu. Žalobce používá v obou žalobách týkající se těchto dvou záměrů velmi podobné žalobní námitky a argumentaci.
46. Obě věci se ovšem také odlišují, a to zejména ve dvou směrech, což nakonec vedlo k rozdílným výsledkům řízení. V první řadě se liší předmět a rozsah obou záměrů a jejich umístění. Přístav ve Veselí již existuje a poskytuje služby veřejnosti. Nachází se zhruba ve třetině vodní cesty ve směru od Hodonína do Otrokovic. Předmětem záměru, který se vztahuje k přístavu ve Veselí nad Moravou, je „pouze“ jeho rozšíření a zvýšení kapacity. Oproti tomu přístav v Hodoníně se teprve začne stavět na zelené louce (*přeneseně i doslova*), a má tedy za cíl poskytnout turistům a uživatelům vodní dopravy zázemí v místě, kde dosud takové zařízení zcela chybí. Má se nacházet na úplném jižním konci vodní trasy využívané pro rekreační plavbu na Baťově kanálu. Bude tedy tvořit jednu ze vstupních bran pro plavby na Baťově kanálu, což podstatně zvyšuje jeho význam. Z těchto dílčích ale podstatných odlišností pak vyplývají i různé závěry, k nimž dospěl soud při posouzení obou věcí.
47. Druhým klíčovým důvodem odlišností je i způsob a rozsah vymezení žalobních bodů uplatněných žalobcem v obou věcech. V případě přístavu v Hodoníně se žalobce soustředí takřka výlučně na otázku naplnění podmínek pro výjimku podle § 56 odst. 1 a 2 ZOPK. Oproti tomu ve věci přístavu ve Veselí nad Moravou (sp. zn. 30 A 82/2024) uplatnil i další žalobní body, kterými se soud musel zabývat. Šlo zejména o otázku zákonnosti vymezení kontrol dodržování podmínek stanovených rozhodnutím o výjimce a námitku týkající se nesprávného posouzení existence *jiné uspokojivé řešení*, což jsou otázky, které orgány ochrany přírody v obou řízeních hodnotily a vyřešily odlišně.
48. V nyní projednávané věci se soud po seznámení se všemi shromážděnými relevantními podklady ztotožnil se závěrem žalovaného a prvostupňového orgánu o tom, že v daném případě byly splněny podmínky pro vydání výjimky ze základních podmínek ochrany zvláště chráněných druhů živočichů a rostlin. Tento závěr byl v napadeném rozhodnutí ve spojení s prvostupňovým rozhodnutím řádně a logicky vysvětlen a odůvodněn. Rozhodné skutečnosti a zjištění, z nichž správní orgány při posouzení věci vycházely, mají oporu ve shromážděných podkladech. Soud tedy neshledal, že by bylo napadené rozhodnutí zatíženo natolik závažnými nedostatky, že by to byl důvod pro jeho zrušení.
49. Soud se nejprve zabýval posouzením existence a intenzity veřejného zájmu na realizaci záměru přístavu v Hodoníně (1. podmínka). Podle ustálené judikatury musí být veřejný zájem v řízení podle § 56 ZOPK správním orgánem výslovně a konkrétně formulován a přesvědčivě odlišen od zájmu soukromého či kolektivního (srov. rozsudek NSS ze dne 10. 5.

2013, čj. 6 As 65/2012-161, č. 2879/2013 Sb. NSS). Obdobně Ústavní soud k otázce definování veřejného zájmu ve správním řízení uvedl, že „[v]eřejný zájem v konkrétní věci je zjišťován v průběhu správního řízení na základě poměřování nejrůznějších partikulárních zájmů, po zvážení všech rozporů a připomínek. Z odůvodnění rozhodnutí, jehož ústředním bodem je otázka existence veřejného zájmu, pak musí zřetelně vyplynout, proč veřejný zájem převážil nad řadou soukromých, partikulárních zájmů“ (nález Ústavního soudu ze dne 28. 6. 2005, sp. zn. Pl. ÚS 24/04, č. 327/2005 Sb.).

50. V daném případě orgány ochrany spatřují veřejný zájem na realizaci záměru v rozvoji dopravní infrastruktury vodní cesty, ve zkvalitnění zázemí uživatelů rekreačních plavidel, zvýšení bezpečnosti vodní dopravy, omezení ekologických dopadů a rizik, v podpoře turistického ruchu, a ve společenských a sociálních přínosech záměru. Uvedené úvahy převzal i žalovaný, který doplnil, že pro plnohodnotné využití vodní cesty Baťova kanálu, posilující i ekonomický rozvoj regionu, je vybudování přístavu v Hodoníně nezbytné. Podle jeho názoru se veřejný zájem zakládá primárně na důvodech veřejné bezpečnosti, neboť prodloužení Baťova kanálu přinese zvýšenou frekvenci plavidel, kdy současné přístaviště bude naprosto nevyhovující, a na důvodech sociálního a ekonomického charakteru (rozvoj města a regionu, zvýšení rekreačního potenciálu). Ekonomické přínosy přitom opírá žalovaný o analýzy společností SUDOP PRAHA a.s. a KROKEM s.r.o. (Žalobce s obsahem obou analýz musel být seznámen, neboť se k nim vyjadřuje i v podané žalobě.) Dále žalovaný zmiňuje též zajištění bezpečnosti a ochrany lodí v případě zvýšených průtoků na řece Moravě.
51. Soud nevyvrací, že způsob definování a vysvětlení veřejného zájmu je v tomto případě na poměrně obecné úrovni. Nevyjadřuje se detailně např. k otázkám plánovaného vytížení kapacity přístavu, resp. poptávky po využití jeho služeb a ani není založeno na konkrétních údajích o hospodářských přínosech záměru. I přesto má však soud za to, že v tomto daném případě s ohledem na povahu a umístění záměru argumentace orgánů ochrany přírody ob stojí v přezkumu zákonnosti napadeného rozhodnutí.
52. Soud si je také vědom toho, že zahrnutí záměru do strategických plánů na rozvoj vodních cest, jež podporují vybudování přístavu, samo o sobě nemůže prokázat existenci veřejného zájmu na provedení záměru. To samé platí i pro argumenty týkající se vymezení záměru v územně plánovací dokumentaci nebo pro argumenty týkající se existence orgánů státu, jeho organizačních složek, které mají za úkol podporovat rozvoj vodních cest, anebo pro argumenty týkající se podpory záměru ze strany územních samospráv (např. Baťův kanál o.p.s.). Souhrnně z těchto okolností plyne toliko to, že záměr má poměrně širokou podporu orgánů veřejné správy. Institucionální podpora však sama o sobě neznamená, že realizace záměru představuje veřejný zájem. Lze ji ale v kontextu s konkrétním odůvodněním potřeby záměru vnímat jako významný signál existence veřejného zájmu. Souhrnné hodnocení strategických dokumentů může rovněž podpořit závěr o intenzitě veřejného zájmu, obzvláště v porovnání s intenzitou dotčení chráněných druhů živočichů. Avšak i v takovém případě musí být veřejný zájem správním orgánem výslovně formulován ve vztahu ke konkrétně řešenému záměru.
53. Pro věc je však relevantní, že Baťův kanál je v úseku Otrokovice – Rohatec zákonem definován jako dopravně významná a využívaná vodní cesta (příl. 2 zákona č. 114/1995 Sb., o vnitrozemské plavbě, ve znění pozdějších předpisů). Existence moderní a bezpečné infrastruktury, která zahrnuje i chráněná místa pro kotvení plavidel a potřebné zázemí. Na jižním konci této plavební cesty v Hodoníně doposud podobné zařízení zcela chybí, což činí

stávající stav z hlediska bezpečnosti plavby nevyhovujícím. Při posuzování záměru je přitom legitimní přihlížet k tomu, že je koncipován jako součást širší sítě. Byť samozřejmě nejde o zcela srovnatelný případ, lze v této souvislosti odkázat úvahu obsaženou v rozsudku NSS ze dne 27. 6. 2019, čj. 4 As 89/2019-68, podle něhož „přihlížet při posuzování veřejného zájmu na udělení výjimky podle § 56 zákona o ochraně přírody pro dotčený záměr ke skutečnosti, že tento záměr je koncipován jako součást mezinárodní dálniční sítě [zde jen vnitrozemské vodní cesty], je nejen legitimní, ale též nezbytné.“ Je logické a opodstatněné, že intenzita veřejného zájmu vzrůstá ruku v ruce s tím, že záměr tvoří integrální součást širšího plánu na oživení a zkvalitnění využití Baťova kanálu. A to tím spíše, že se přístav v Hodoníně v budoucnu stane jednou z bran pro vodní turisty využívající k rekreaci vodní cestu na Baťovu kanálu.

54. V obecné rovině také nemá soud pochybnost o tom, že rozšiřování infrastruktury vodní dopravy určené zejména pro rekreační účely zvyšuje turistickou atraktivitu dané lokality. Vyšší atraktivita pak může přilákat vyšší počty návštěvníků, což se následně odrazí ve zvýšení ekonomické aktivity, což zase přinese vyšší příjmy z turistiky, vyšší daňové výnosy a rozšíří nabídku zaměstnání pro místní. Taková úvaha je logická a podle názoru soudu není třeba tyto potenciální dopady precizně dokazovat a prokazovat exaktními a detailními ekonomickými analýzami. V tomto případě lze určitou nenulovou míru ekonomických a sociálních přínosů důvodně předpokládat i bez takových exaktních podkladů. Za situace, kdy dojde k prodloužení vodní cesty pro rekreační plavbu až do Hodonína je totiž zjevné, že výstavba přístaviště podpoří lokální ekonomiku a rozvoj služeb, byť nebylo prověřeno a prokázáno, jakým způsobem a do jaké míry.
55. Je ovšem také pravdou, že žadatel neprokázal a správní orgány nezkoumaly, v jakém stavu je regionální hospodářství a zaměstnanost a zda vůbec existuje potřeba vytvořit nové ekonomické impulsy k naplnění ekonomických a sociálních potřeb obyvatel regionu. Samotné ekonomické a sociální důvody proto nemohou obstát jako samostatný veřejný zájem odůvodňující udělení výjimky podle § 56 ZOPK. Lze k nim tedy přihlídnout jen jako k podpůrnému argumentu, který dokresluje význam záměru a intenzitu veřejného zájmu na jeho vybudování.
56. Soud považuje za zcela klíčové další souběžné důvody, jimiž správní orgány vysvětlily existenci veřejného zájmu na provedení záměru.
57. Rozhodující veřejný zájem představuje potřeba zřízení chráněného přístavu na jižním konci rozšířeného Baťova kanálu. Existence chráněného přístavu je podle soudu imanentním veřejným zájmem v oblasti bezpečnosti plavby, ochrany majetku a životního prostředí. Přístav bude plnit funkci ochrany plavidel v případě nepříznivých hydrologických podmínek a může být využíván pro krátkodobé i dlouhodobé kotvení plavidel (např. v zimním období). V tomto ohledu poskytuje chráněný přístav kvalitativně mnohem vyšší ochranu a podmínky pro kotvení než pouhá přístaviště nacházející se přímo na vodním toku. Jeho účelem navíc není jen ochrana plavidel před jejich ztrátou v případě povodní nebo zvýšeného průtoku. Tím, že jsou chráněna plavidla, je zároveň zajištěna i ochrana samotného vodního toku, dopravní infrastruktury a majetku, které by mohly být poškozeny havárií nebo ztrátou plavidla. Jde tedy o prevenci před znečištěním způsobeným havárií nebo potopením plavidla.
58. Veřejný zájem na provedení záměru dále podstatně zvyšuje skutečnost, že součástí přístavu bude servisní centrum a policejní služebna. Servisní centrum by mělo v první řadě přispět

k bezproblémovému provozu plavidel a prevenci nehod či třeba znečištění vodního toku. Dále by v přístavu mělo vzniknout místo, kde bude možné načerpat pohonné hmoty, odložit komunální odpad a vyčerpat z plavidel odpadní kapaliny (např. z WC). Rovněž zřízení policejní služebny přímo v přístavu je konkrétním prvkem veřejného zájmu na veřejném pořádku a bezpečnosti, neboť výkon policejního dohledu přispěje k bezpečnosti plavby a tím i k ochraně vodní cesty a životního prostředí.

59. Soud tedy nesouhlasí s žalobcovým názorem, že vybudování přístavu poslouží pouze k uspokojení potřeb omezené skupiny (maximálně nižších stovek) soukromých osob, které se svými plavidly budou kotvit v přístavu. Takové tvrzení je zcela jednostranné a odtržené od reality. Jednak totiž není pravdou, že by po celou sezonu využívaly přístav stále stejné osoby. Typický návštěvník využívající rekreačního plavidla stráví pobytem na plavidle několik dnů či týden, přičemž zpravidla také během plavby mění kotviště. A za druhé, ještě podstatnější je skutečnost, že zájem o zajištění bezpečnosti plavby a prevenci škod na majetku a životním prostředí přerůstá čistě soukromé zájmy osob, které aktivně používají plavidla, a představuje reálný veřejný zájem. Jakkoliv jde o rekreační přístav, jeho napojení na síť vodních cest a jeho role jako „brány na Bařův kanál“ mu dává charakter veřejné dopravní infrastruktury. Obdobně jako třeba u dálničních odpočivek nelze veřejný zájem na infrastruktuře popřít jen proto, že ji v daný moment využívají konkrétní jednotlivci. Záměr nemá sloužit pouze soukromým rekreačním účelům, ale je klíčový i pro ochranu životního prostředí, vodního toku bezpečnosti plavby apod.
60. Soud se tak ztotožňuje se závěrem, že záměr výstavby přístavu ve Hodoníně je odůvodněn veřejným zájmem, který orgány ochrany přírody dostatečně identifikovaly. Pouze z formálního hlediska musí soud zkorigovat jejich úvahy v tom, že podle znění zákona je naplněn nejen důvod podle § 56 odst. 2 písm. c) ZOPK, ale též důvod uvedený v písm. b), a to *zájem prevence závažných škod, zejména na úrodě, dobytku, lesích, rybolovu, vodách a ostatních typech majetku*. Tento dílčí formální nedostatek, který spočívá v tom, že správní orgány měly ve výroku rozhodnutí o výjimce odkázat i na § 56 odst. 2 písm. b) ZOPK, však nečiní napadené rozhodnutí nezákonným (srov. usnesení rozšířeného senátu NSS ze dne 28. 7. 2009, č. 8 Afs 51/2007-87, č. 1926/2009 Sb. NSS, *NATO HQ*).
61. Druhým krokem algoritmu je posouzení převahy jiného veřejného zájmu nad zájmem na ochraně přírody.
62. V daném případě je převaha na zájmem na ochraně přírody dána především významem zájmu na zajištění bezpečnosti vodní plavby, včetně kotvení lodí, a ochrany vodního toku. Splavnění vodního toku řeky Moravy před Bařův kanál až do Hodonína vyvolává potřebu provést taková opatření, aby byla zajištěna bezpečnost plavby a došlo k omezení rizik, která jsou s plavbou na soukromých rekreačních plavidlech spojena. Je třeba zajistit místo pro bezpečné kotvení lodí (chráněný přístav), nezbytné zázemí, jehož využíváním se omezují rizika a dopady vodní dopravy na vodní tok a životní prostředí. Neprovedení takového opatření by mohlo negativně ohrozit i existenci samotných populací zvláště chráněných druhů, které jsou předmětem ochrany (např. druhy mlžů ve vodním toku řeky Moravy). Proto i soud přičítá veřejnému zájmu na provedení záměru vysoký význam.
63. Závěr, zda je dána převaha *jiného veřejného zájmu* nad zájmem ochrany přírody, ovšem závisí i na míře dotčení zvláště chráněných živočichů a rostlin daným záměrem a na tom, o jak ohrožené druhy se jedná. V tomto případě byl zásah do populací zvláště chráněných druhů vyhodnocen v předloženém biologickém hodnocení jako lokální a akceptovatelný. Podle

biologického hodnocení se v mnoha případech jedná o druhy, jejichž výskyt nebyl v lokalitě přímo potvrzen, ale pouze se předpokládá na základě existence vhodného biotopu či historických dat. Další dotčené druhy lokalitu často využívají pouze k přeletu či jako potravní biotop, což také snižuje intenzitu zásahu oproti situaci, kdy by šlo o likvidaci jejich klíčových sídel či hnízdišť. Význam ochrany zvláště chráněných druhů je navíc snížen tím, že podle biologického hodnocení se hlavní plochy přístavního bazénu jedná o postupně zarůstající plochy, které jsou pod tlakem invazních a expanzivních druhů a postupně zarůstají. Celá řada zvláště chráněných druhů tyto méně kvalitní biotopy využívá, ale hlavním místem jejich výskytu jsou blízké přírodní a přírodě blízké biotopy, kde se soustředí a sídlí.

64. Při poměřování zájmů nelze odhlédnout ani od skutečnosti, že záměr přístavu je v projednávané věci spojen s rozsáhlými zmírňujícími a kompenzačními opatřeními. Tato opatření byla navržena v biologickém hodnocení a byla převzata do výroku III prvostupňového rozhodnutí, jímž krajský úřad podmínil provedení zásahu. Opatření zahrnují záchranné transfery jedinců, vytvoření náhradních stanovišť v blízkém okolí (např. tůň a kosených luk), opatření proti usmrcení jednotlivců atd. I tyto okolnosti přitom tvoří nedílnou součást úvah o převaze veřejného zájmu. Krajský soud v Brně ostatně již v rozsudku ze dne 6. 3. 2023, čj. 31 A 144/2019-136, zdůraznil, že „[z]ahrnutí podmínek (de facto kompenzačních opatření) do úvah při posuzování, zda veřejný zájem na realizaci stavby převažuje nad zájmem ochrany přírody, je zcela legitimní a správné. Orgán ochrany přírody totiž při tomto posuzování zjišťuje možné důsledky realizace stavby a snaží se tuto realizaci podmínit tak, aby tyto důsledky byly z hlediska zvláště chráněných druhů minimální. Fakticky v konečném důsledku v rámci „poměřování“ těchto zájmů poměřuje význam veřejného zájmu na realizaci záměru s intenzitou nutného (i po přijetí všech opatření pro minimalizaci důsledků) zásahu do zvláště chráněných druhů živočichů (resp. do jejich biotopu, populace či života jedince). Naopak hodnocení možných důsledků realizace stavby bez ohledu na splnění podmínek stanovených orgánem ochrany přírody a krajiny by bylo zcela odtrženo od reality, neboť takové důsledky vůbec nehrozí.“
65. Ochranu přírody podle soudu nelze chápat jen jako snahu o absolutní konzervaci a nedotknutelnost existujícího stavu, který, jak varuje i závěr biologického hodnocení, v tomto případě i bez provedení záměru směřuje spíše k degradaci zasaženého území a biotopů. Podle soudu je v daném případě vliv záměru na místní populace chráněných druhů po realizaci kompenzačních opatření citlivě navržený a únosný. Naplnění veřejných zájmů na rozvoji vodní dopravy, zajištění její bezpečnosti a prevenci škody nijak významně neohrožuje dlouhodobé naplňování zájmu na ochraně dotčených zvláště chráněných druhů.
66. A proto soud dospěl k závěru, že identifikované důvody a veřejný zájem na realizaci záměru převáží nad veřejným zájmem na ochraně zvláště chráněných druhů.
67. Třetí podmínkou pro povolení výjimky (primárně u druhů chráněných právem EU) je neexistence jiného uspokojivého řešení. Žalobce v této souvislosti namítal, že správní orgány nedoložily neexistenci alternativ, jako je pouhé rozšíření stávajícího přístaviště. Soud však zdůrazňuje, že otázka variant byla posuzována v rámci posouzení vlivů záměru na životní prostředí (EIA). V tomto procesu byly obě varianty B a C shledány jako přípustné z hlediska vlivů na životní prostředí. (Navíc lze poznamenat, že varianta A byla vyloučena již v dřívějších fázích přípravy záměru, přičemž došlo i ke snížení celkové kapacity přístavu.) Nakonec byla vybraná varianta B, kterou správní orgány označily za řešení, které má

nejmenší vliv na z hlediska ochrany druhů, protože vyžaduje plošně i kvalitativně nejmenší zásahy do přírodních biotopů v území.

68. Podle ustálené judikatury správních soudů není orgán ochrany přírody v řízení o výjimce zásadně povinen znovu otevírat otázku trasování či umístění záměru, pokud tato již byla vyřešena v rámci hodnocení EIA. Nejvyšší správní k tomu konstatoval, že „v řízení dle § 56 zákona o ochraně přírody a krajiny není prostor pro zkoumání jiných variant trasy, neboť ... námitky ve vztahu k výsledkům procesu EIA ... mají své místo v územním řízení, resp. v žalobě proti vydanému územnímu rozhodnutí“ (srov. rozsudek ze dne 20. 2. 2015, čj. 5 As 54/2013-78). Zkoumáním dalších možných variant v rámci řízení o výjimce by se podle NSS „popírala logická návaznost jednotlivých kroků a procesy SEA a EIA by ztrácely smysl, pokud by jejich výsledek neměl být závazný pro další postupy. Tyto úvahy by se též odehrávaly zcela mimo předmět příslušného správního řízení, který je vymezován žadatelem, odvíjí se od plánovaného umístění konkrétní stavby. V daném řízení chybí jakýkoli prostor pro zvažování jiných variant stavby (v daném případě jiné trasy dálnice). Na tom nic nemění ani podmínka uvedená v § 56 odst. 3 [nyní odst. 1 věta druhá – pozn. soudu] zákona o ochraně přírody a krajiny spočívající v neexistenci jiného uspokojivého řešení. Tím měl zákonodárce na mysli řešení (včetně konkrétních opatření k minimalizaci zásahů dotčení zvláště chráněných druhů), které je v době rozhodování správních orgánů skutečně reálné, nikoliv hypotetické, tedy takové, které již bylo v předcházejících zmiňovaných procesech jakožto možná alternativa posuzovaného záměru vyloučeno.“
69. K tomu NSS v rozsudku ze dne 30. 9. 2015, čj. 6 As 73/2015-40, č. 3343/2016 Sb. NSS, doplnil, že k tomu, „aby stanovisko EIA skutečně představovalo překážku pro zkoumání jiných možných podob záměru v rámci řízení podle § 56 zákona o ochraně přírody, musí být v rámci procesu EIA posouzeny ty varianty záměru, které reálně připadají v úvahu. Jestliže posuzování vlivů na životní prostředí pomine některou variantu, která by mohla představovat menší zásah do předmětu ochrany zákona o ochraně přírody, nezbyvá, než aby ji plnohodnotně posoudil orgán ochrany přírody v řízení o výjimce ze zákazu škodlivě zasahovat do vývoje zvláště chráněných druhů rostlin a živočichů“.
70. V daném případě žadatel získal závazné stanovisko EIA, které hodnotí obě realizovatelné varianty záměru (A a B) jako přijatelné. Podle krajského úřadu, ale i podle žalovaného přitom žadatel nakonec zvolil variantu B, která je z hlediska ochrany přírody a zvláště chráněných druhů ta příznivější. Tento závěr přitom žalobce nikterak v podané žalobě nenapadá a nezpochybňuje jej, a proto ani soud není při absenci relevantního žalobního bodu oprávněn tento závěr přezkoumávat a hodnotit jej.
71. Žalobce vytýká orgánům ochrany přírody toliko to, že neposoudily jako jiné uspokojivé řešení dvě jím navržené možnosti: a) využít plánovaného rozšíření stávajícího přístaviště v Hodoníně a b) nulová varianta. Ani jedna z navrhovaných alternativ záměru, ale neobstojí jako jiné uspokojivé řešení ve smyslu § 56 odst. 1 věty druhé ZOPK.
72. Žalobcem zmíněnou první alternativu v podobě rozšíření stávajícího přístaviště přímo v korytě Moravy nelze považovat za uspokojivé řešení již proto, že nezajišťuje srovnatelnou úroveň ochrany plavidel, ochrany před vznikem škody na majetku a životním prostředí a bezpečnosti plavby, což je hlavní cíl záměru chráněného přístavu, jímž je zároveň naplněn veřejný zájem na jeho realizaci. Jeho naplnění zajistí jen chráněný přístav s dostatečnou kapacitou vybavený odpovídajícím zázemím, včetně servisního místa a možnosti odkládání

odpadů. Pouhé rozšíření již existujícího přístaviště nezajistí ani odpovídající úroveň služeb odpovídající významu místa, kde končí a začíná úsek plavby po Baťově kanálu.

73. Druhá žalobcem zmiňovaná alternativa označená jako *nulová varianta*, by měla spočívat v tom, že by úsek Baťova kanálu pro rekreační plavbu měl začínat a končit *na jiném místě*. Žalobce ale ani náznakem nevysvětlil, jak by měla být taková alternativa provedena. Neoznačil ani jiné místo, kde by mohl chráněný přístav vzniknout, ani jakým jiným by bylo možné zajistit plnění jeho funkcí. A taková reálná alternativa umožňující jiné uspokojivé řešení nevyplyvá ani z podkladů shromážděných ve spise. Podle judikatury NSS je to právě ten, kdo zpochybňuje neexistenci jiného uspokojivého řešení, kdo má navrhnout jinou reálnou alternativu. NSS k tomu v rozsudku ze dne 18. 10. 2019, čj. 10 As 165/2018-93, uvedl, že nelze „*dovodit pravidlo, podle něž by měl orgán ochrany přírody obstarávat v řízení o výjimce odborná stanoviska k jiné variantě jen proto, že některý z účastníků není spokojen s variantou posouzenou v procesu EIA a dává přednost variantě jiné. Postup, který byl nastíněn v rozsudku 6 As 73/2015 a který má být postupem výjimečným, se může uplatnit jen tehdy, jestliže správní spis vedený k věci objektivně obsahuje odborné podklady svědčící o reálnosti jiné varianty a o jejím menším dopadu na chráněné druhy (bez ohledu na to, zda jejich potřebu naznal v průběhu řízení sám orgán ochrany přírody, nebo zda je do spisu dodali účastníci). Závěry NSS v oné věci naopak nezakládají orgánům ochrany přírody novou povinnost zajišťovat další podklady k variantě, kterou se dosud žádný odborný orgán nezabýval a kterou ze svého laického pohledu prosazuje jen jeden z účastníků.*“ Žalobce těmito požadavkům nedostál, neboť jen poukázal na možnost *nulové varianty*, aniž by alespoň naznačil, jak by takové řešení mohlo být provedeno. Nebylo tedy povinností orgánů ochrany přírody nalézat další hypotetické možnosti, jakým způsobem zajistit naplnění veřejného zájmu a nahradit realizaci projednávaného záměru.
74. Námitce týkající se nesprávného či nedostatečného posouzení existence jiného uspokojivého řešení tak nelze přisvědčit.
75. Zbývá tedy poslední podmínka čtyřbodového testu, podle níž je třeba ověřit, že povolovaná činnost neovlivní dosažení či udržení příznivého stavu druhu z hlediska jeho ochrany. Z hlediska posouzení důvodnosti žaloby je přitom klíčové, že žalobce proti závěru o naplnění této podmínky nesměřoval žádný žalobní bod nebo dílčí námitku, a závěry vyslovené orgány ochrany přírody tedy relevantním způsobem nezpochybnil. Soud není oprávněn přezkoumávat napadené rozhodnutí nad rámec uplatněných žalobních bodů (až na výjimky, které se ale zde neuplatní). A proto nezbývá než jen zopakovat závěr, že i tato podmínka byla podle orgánů ochrany přírody splněna, a to primárně prostřednictvím stanovených zmírňujících a kompenzačních opatření.
76. Soud shrnuje, že správní orgány v řízení o výjimce identifikovaly dostatečně přesně a jednoznačně veřejný zájem svědčící pro vybudování záměru, přičemž intenzita tohoto veřejného zájmu, byť byl formulován a popsán poměrně obecně, v tomto konkrétním případě zjevně přesahuje intenzitu veřejného zájmu na ochraně zvláště chráněných druhů živočichů a rostlin. Ochrana dotčených druhů je dostatečně zajištěna prostřednictvím navržených mitigačních a kompenzačních opatření.
77. Zcela závěrem se pak bude soud věnovat specifické dílčí žalobní námitce, která se týká závěrů kontrolní zprávy NKÚ č. 21/03. Tato námitka se prolíná napříč všemi částmi podané žaloby a žalobce o ni zhusta opírá své tvrzení o tom, že správní orgány a žalovaný neprokázaly existenci jiného veřejného zájmu a jeho převahy nad zájmy ochrany přírody. Proto se soud zabývá touto dílčí námitkou samostatně a v širším rozsahu.

78. Podstatnou částí žalobcovy argumentace je kritika nekoncepčního rozvoje vodních cest, ne hospodárnosti vynakládání rozpočtových prostředků. Toto tvrzení opírá primárně o závěry kontrolní zprávy NKÚ zaměřené na kontrolu nakládání s peněžními prostředky státu a Evropské unie určenými na podporu rekreační plavby. Podle žalobce správní orgány bez podrobnějšího vysvětlení tuto zprávu ignorovaly a nevypořádaly se s ní. Zpráva přitom fundovaným způsobem vyvrací informace obsažené v podkladech doložených žadatelem. Přesto je správní orgány vyhodnotily jako irelevantní, nepřesné, zastaralé apod. Žalobce v této souvislosti poukazuje zejména na rozsudek NSS ze dne 14. 12. 2014, č. j. 6 As 73/2015-40 a další správní řízení, ve kterých byly závěry kontrolní zprávy NKÚ využity.
79. Soud po seznámení s obsahem kontrolní zprávy NKÚ konstatuje, že její obsah není z valné části pro posuzovanou věc nikterak relevantní. Kontrolní zpráva NKÚ byla zaměřena na koncepční činnost Ministerstva dopravy, jeho postup při schvalování a vyhodnocování projektů a dále na postup žadatele a Povodí Vltavy při přípravě a realizaci projektů vybraných ke kontrole (Labsko-vltavská vodní cesta) do roku 2021. NKÚ sice zprávě zahrnul poznatky týkající rekreační plavby obecně a v některých ohledech se zmínil i o Baťově kanálu, nicméně jeho kontrola byla zaměřena na ekonomickou efektivnost jiných staveb než na Baťův kanál. Proto byly také její závěry u těchto konkrétních kontrolovaných staveb relevantní ve správních řízeních dle § 56 ZOPK, na něž žalobce poukazovala, a orgány ochrany přírody měly povinnost v případě jejich namítnutí na ně adekvátně reagovat (viz rozsudek NSS ze dne 14. 12. 2014, č. j. 6 As 73/2015-40).
80. Naproti tomu ohledně Baťova kanálu (jako celku) kontrolní zpráva NKÚ vytkla Ministerstvu dopravy netransparentnost při výběru variant jeho rozvoje, jelikož „při výběru varianty dalšího rozvoje Ministerstvo dopravy nepředložilo žádný doklad, v němž by byly cíle konkrétně stanoveny. Ministerstvo rozhodovalo podle nejasných kritérií na základě odborného posouzení daného rozvoje a jeho smysluplnosti se zohledněním návazností, které nebyly zahrnuty do hodnocení ekonomické efektivnosti, což NKÚ považuje za netransparentní. Cílem je vybrat variantu zaručující co nejefektivnější vynaložení peněžních prostředků.“ K záměru rekreačního přístavu v Hodoníně se zpráva NKÚ vůbec nevyjadřuje.
81. Soud má za to, že závěry kontrolní zprávy NKÚ zdaleka nejsou tak přímočaré, jak uvádí žalobce. Názor, že vstupní údaje o budoucích počtech turistů, o budoucích počtech dnů na kanále a o jejich budoucí útratě je nadsazený a spekulativní z kontrolní zprávy nevyplývá. NKÚ se ve zprávě ani nevěnuje polemice o důvodech výběru varianty pro rozvoj Baťova kanálu. Pouze konstatuje, že výběr nejméně efektivní varianty nebyl dostatečně podložen.
82. Z kontrolní zprávy NKÚ nevyplývá jasná neúčelnost rekreační dopravy či neúčelnost vývoje na Baťově kanálu. Vyplývá z ní celková kritika Ministerstva dopravy a jeho nedostatečného postupu zejména při přípravě plánovaných staveb. Ministerstvo dopravy nedisponovalo závazným podkladem pro plánování rozvoje vodních cest, schvalovalo nedostatečně připravené projekty, na základě nepodložených nárůstů skutečných přínosů apod. Chybný postup Ministerstva dopravy nicméně nelze klást na roveň neexistenci veřejného zájmu. Kontrola NKÚ se zaměřuje zejména na ekonomické aspekty, tj. účelnost, hospodárnost a efektivnost využití státních a unijních peněz. Nepotvrzuje však ani nevyvrací existenci veřejného zájmu na vybudování přístavu ve Hodoníně.
83. Je třeba také zdůraznit, že NKÚ je kontrolní orgán, který vykonává kontrolu hospodaření se státním majetkem a plnění státního rozpočtu. Kontrolní závěr NKÚ tedy není

rozhodnutím o veřejném zájmu ve smyslu § 56 ZOPK, ale kontrolní zprávou o hospodárnosti a efektivitě využití těchto prostředků. Negativní zpráva o hospodaření s veřejnými prostředky sama o sobě automaticky neznamená, že na určité stavbě není veřejný zájem. Zprávy NKÚ mohou poukazovat na nehospodárnost nebo nesoulad s deklarovanými cíli, což může být argumentem pro zpochybnění veřejného zájmu, ale nejsou samy o sobě důvodem k závěru, že veřejný zájem chybí. Veřejný zájem není jen ekonomická efektivita, ale i širší společenské hodnoty (bezpečnost, dostupnost služeb, vzrůst zaměstnanosti, ochrana zdraví). Ostatně efektivita nakládání s prostředky veřejných rozpočtů ani není podmínkou pro vydání výjimky podle § 56 ZOPK nebo okolností, která by měla hrát jakoukoliv významnou roli při posuzování veřejného zájmu dle tohoto ustanovení.

84. V rozsudku NSS ze dne 14. 12. 2014, č. j. 6 As 73/2015-40, na který žalobce poukazuje, NSS vytknul správním orgánům, že se s kritickými výtkami NKÚ nikterak nevypořádaly, což považoval i vzhledem k povaze těchto institucí (kompetentní státní instituce s celorepublikovou působností) za podstatnou vadu řízení. V nyní posuzovaném případě se ale správní orgány zprávou NKÚ zabývaly, přičemž správně podotkly, že předmětem kontroly byly zejména stavby na Vltavě a Labi a na Baťův kanál dopadají její závěry jen okrajově. I samotná kontrolní zpráva NKÚ na str. 15 uvádí, že Baťův kanál je z pohledu cestovního ruchu velmi specifickou vodní cestou a nelze obecně využít „jeho poznatky“ na ostatní stavby.
85. I když lze správním orgánům vytknout strohost ve vypořádání této námítky, lze z celého odůvodnění rozhodnutí vyvodit reakci na závěry zprávy týkající se Baťova kanálu a považovat reakci na kontrolní zprávu NKÚ za dostačující. Soud je toho názoru, že povinnosti vypořádat námítky týkající se obsahu zprávy NKÚ v tomto případě správní orgány dostaly. Není povinností správního orgánu vytvářet „protidoklad nebo protidůkaz“ určený k vyvrácení každého důkazu účastníka, jak se domnívá žalobce. Stačí, když v odůvodnění rozhodnutí vysvětlí, jak důkazy hodnotil a proč některé nepovažuje za relevantní.
86. Dále soud považuje za vhodné pro úplnost poznamenat, že posuzování ekonomické nevýhodnosti říční plavby a hodnocení, zda političtí představitelé od republikové až po místní úroveň „nejdou špatným směrem“ přesahuje rámec přezkoumávaného řízení a napadeného rozhodnutí.
87. Ani dílčí námitka týkající se zprávy NKÚ tedy není důvodná.

Závěr a náklady řízení

88. Soud na základě výše uvedených zjištění a úvah dospěl k závěru, že žaloba není důvodná, a proto ji zamítl podle § 78 odst. 7 s. ř. s.
89. O náhradě nákladů řízení soud rozhodl podle § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobce neměl ve věci úspěch, a proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalovaný byl ve věci úspěšný, avšak žádné důvodně vynaložené náklady mu nad rámec jeho běžné úřední činnosti nevznikly. Ani žalovanému tedy soud nepřiznal náhradu nákladů řízení.
90. Soud pro nadbytečnost neprováděl dokazování listinami, které jsou součástí správního spisu, neboť ve správním řízení soudním se dokazování obsahem správního spisu neprovádí. Dále soud pro nadbytečnost nedokazoval ani předloženými rozhodnutími správních orgánů (rozhodnutí Krajského úřadu v Praze ze dne 27. 3. 2023, č. j. 042443/2023/KUSK, rozhodnutí žalovaného ze dne 26. 6. 2023, č. j. MZP/2023/500/990, rozhodnutí Správy

CHKO České středohoří ze dne 27. 6. 2023, č. j. SR/1992/UL/2021-49, rozhodnutí žalovaného ze dne 31. 1. 2024, č. j. MZP/2024/221/180, a odborný článek *Třicetiny druhových výjimek: mnoho důvodů k zamyšlení – část II*). Z obsahu žaloby plyne, že žalobce nenavrhl uvedená rozhodnutí k prokázání nějaké konkrétní skutečnosti, jež by se vztahovala k záměru přístavu v Hodoníně. Upozornil na zmíněná čtyři rozhodnutí pouze z toho důvodu, aby demonstroval, že žalovaný a krajský úřad v tomto případě posoudil věc odlišně oproti uvedeným čtyřem rozhodnutím, kterými byly zamítnuty žádosti o povolení výjimky pro dva záměry na řece Labi (přístaviště v Kostelci nad Labem a v Malých Žernosekách). Z hlediska povahy záměru (*přístav vs. přístaviště*) a umístění záměru (*řeka Labe vs. vyhledávaná vodní cesta pro rekreační plavbu Baťův kanál*) jsou však tyto záměry natolik odlišné, že je nelze s přístavem v Hodoníně srovnávat a jejich závěry přenášet i na nyní projednávanou věc. Pokud jde o zmíněný odborný článek, ten rovněž nebyl navržen k prokázání jakékoliv konkrétní skutkové okolnosti, jež by se týkala sporného záměru. Článek se týká výkladu a problémů při aplikaci § 56 ZOPK. Obsah takového zdroje není třeba prokazovat, neboť platí zásada *iura novit curia*, tedy soud zná právo.

91. Podle § 60 odst. 5 s. ř. s. má osoba zúčastněná na řízení právo na náhradu jen těch nákladů, které jí vznikly v souvislosti s plněním povinnosti, kterou jí soud uložil. Z důvodů zvláštního zřetele hodných může jí soud na návrh přiznat právo na náhradu dalších nákladů řízení. Vzhledem k tomu, že soud neuložil osobám zúčastněným na řízení žádnou povinnost, nemohly jim vzniknout náklady podle § 60 odst. 5 s. ř. s. Soud neshledal důvod zvláštního zřetele hodný, který by přiznání nákladů řízení osobám zúčastněným na řízení odůvodňoval. Proto rozhodl, že osoby zúčastněné na řízení nemají právo na náhradu nákladů řízení.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních právních předpisů vyžadováno pro výkon advokacie.

Brno 30. března 2026

Mgr. Milan Procházka
předseda senátu